

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ, PT. *PRIORYTETY NOWEJ KOMISJI EUROPEJSKIEJ A WSPÓŁCZESNE WYZWANIA DLA UNII EUROPEJSKIEJ* W INSTYTUCIE NAUK O POLITYCE I ADMINISTRACJI NA KATOLICKIM UNIWERSYTECIE LUBELSKIM JANA PAWŁA II W DNIU 3 MARCA 2020 R.

W dniu 3 marca 2020 r. na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II odbyła się konferencja naukowa zorganizowana przez Katedrę Stosunków Międzynarodowych i Bezpieczeństwa Instytutu Nauk o Polityce i Administracji. Współorganizatorami wydarzenia byli: Team Europe przy Przedstawicielstwie Komisji Europejskiej w Polsce, Fundacja Konrada Adenauera w Polsce, Polskie Towarzystwo Studiów Europejskich o. Lublin, Stowarzyszenie Edukacji i Badań Międzynarodowych ERIA oraz Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Lublin. Tematem konferencji, której uczestnikami byli eksperci Team Europe przy Przedstawicielstwie Komisji Europejskiej w Polsce, były *Priorytety nowej Komisji Europejskiej a współczesne wyzwania dla Unii Europejskiej*.

Celem konferencji było podjęcie dyskusji nad wpływem współczesnych wyzwań na kształt Unii Europejskiej i przyjętą formę współpracy oraz próba odpowiedzi na pytanie, w którym kierunku zmierza UE i jej państwa członkowskie. Punktem wyjścia dyskusji stanowiła publikacja pt. *Priorytety nowej Komisji Europejskiej a interesy Polski. Oceny i wnioski Team Europe*, pod redakcją J. Barcza, Z. Czachóra, wydana przez Komisję Europejską w 2019 r. Publikacja została przygotowana i zaprezentowana w formie rekomendacji ekspertów z Polski obejmujące polskie spojrzenie na priorytety nowej Komisji Europejskiej po oficjalnej inauguracji nowego Kolegium Komisarzy. Została wręczona również podczas pożegnania byłego przewodniczącego Rady Europejskiej Donalda Tuska w listopadzie 2019 r., kończącego swoją kadencję w Brukseli.

W trakcie dyskusji wystąpiło ośmiu prelegentów, ekspertów Team Europe z różnych środowisk naukowych w Polsce, którzy podejmowali tematy dotyczące szczegółowych uwarunkowań instytucjonalno-prawnych i politycznych realizacji sześciu priorytetów ustalonych przez Komisję Europejską na lata 2019–2024. W szczególności skupiono się na kwestiach związanych z ochroną systemu wartości UE, walką ze zmianami klimatu (Europejskim

Zielonym Ładem), wyjściem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej, kryzysem migracyjnym, wpływem innych inicjatyw regionalnych na przyszłość UE (min. Grupy Wyszehradzkiej i Trójmorza). Każdy z uczestników wygłosił najważniejsze tezy, które stanowiły podstawę do dalszej dyskusji.

Konferencja rozpoczęła się przywitaniem uczestników przez ks. dr. hab. Stanisława Fela, prof. KUL, dziekana Wydziału Nauk Społecznych oraz wygłoszenia słowa wprowadzającego przez dr hab. Agnieszkę Łukasik-Turecką, dyrektor Instytutu Nauk o Polityce i Administracji. Profesor rozpoczęła od podziękowania dla współorganizatorów oraz krótkiego wstępu na temat szczególnego znaczenia wyborów do Parlamentu Europejskiego z dnia 23–26 maja 2019 r. dla przyszłości Unii Europejskiej i Polski. Podkreśliła, że wysoka frekwencja w wyborach (powyżej 50%), była wyrazem wzrostu społecznego zainteresowania w państwach członkowskich przyszłymi losami Unii. Jednocześnie pozwoliły one na optymizm, jeśli chodzi o główne wyzwanie, z jakim konfrontowany jest w ostatnich latach proces integracji europejskiej: coraz głośniejsza artykulacja ruchów antyeuropejskich, nacjonalistycznych, ksenofobicznych, populistycznych, które zostały w wyborach relatywnie osłabione w Parlamencie Europejskim, a ugrupowania prointegracyjne zyskały zdecydowaną większość.

Część merytoryczną debaty rozpoczęła jej organizatorka, dr hab. Beata Piskorska, przybliżając *Priorytety nowej Komisji Europejskiej w latach 2019–2024 w perspektywie współczesnych wyzwań*. Już na wstępie zwróciła uwagę, że rok 2020 jest szczególnie istotny dla przyszłości UE, również ze względu na zmiany instytucjonalne – wybór nowych władz i ogłoszenia programu działań UE przez nową przewodniczącą Komisji Europejskiej - Ursulę von der Leyen. Nowa lider Komisji Europejskiej, w swoim „Programie dla Europy” przedstawiła zestawienie sześciu najważniejszych wytycznych na nadchodzącą pięcioletnią kadencję w latach 2019–2024, zgodne z podstawowymi wartościami i wyzwaniami UE. Profesor Piskorska zauważyła, iż nowa Komisja Europejska inaczej rozłożyła akcenty priorytetowych działań UE stawiając na pierwszym miejscu kwestie walki ze zmianami klimatu - Europejski Zielony Ład; gospodarkę, która służy ludziom; Europę na miarę ery cyfrowej; promocję i ochronę naszego europejskiego stylu życia (w tym praworządność i tworzenie polityki migracyjnej); silniejszą pozycję Europy w świecie, i wreszcie, nowy impuls dla demokracji europejskiej. Rodzi to bardzo konkretne konsekwencje dla takich krajów jak Polska i jej roli w procesie integracji, bowiem w kluczowych kwestiach dystansowała się wobec projektów Unii: wspólnego pieniądza - euro, polityki klimatycznej, kryzysu migracyjnego, budowania

wspólnej polityki obronnej UE, polityki wschodniej, czy kwestionowała wartości UE - zasadę praworządności.

Następnie głos zabrała dr Aleksandra Szczerba-Zawada, reprezentująca Akademię im. Jakuba Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim. Pani Doktor odniosła się do aksjologicznego wymiaru nowej Komisji Europejskiej, a zwłaszcza zdefiniowania, co oznacza dla Europejczyków promowane hasło - ochrony europejskiego stylu życia. W wystąpieniu pt. *Od wartości do tożsamości? O aksjologicznych aspektach priorytetów Komisji Europejskiej*, podkreśliła znaczenie przestrzegania zasady praworządności, ale też solidarności państw europejskich w dobie kryzysu migracyjnego. Sprecyzowała również jak rozumieć unię równości oraz jakie są założenia europejskiego filaru społecznego.

Następnie dr hab. Krzysztof Krysieniel, prof. WSB, z Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, Wydział Zamiejscowy w Chorzowie, w wystąpieniu, pt. *Trójmorze jako alternatywny wobec UE twór geopolityczny* postawił pytanie, czy inicjatywa Trójmorza może być uznawana za „konia trojańskiego” Stanów Zjednoczonych w Unii Europejskiej, czy stanowi raczej realne wzmocnienie współpracy wewnątrz UE? Poruszył też kwestie szans i zagrożeń dla funkcjonowania Trójmorza oraz przyszłości Ukrainy - czy pozostanie na uboczu tego projektu oraz jak zareaguje na to Rosja. Pojawiło się również pytanie, czy koncepcja może być przejawem budowania tożsamości regionu na wzór innych inicjatyw regionalnych?

Kontynuacją analizy projektów regionalnych będących wyzwaniem dla UE zajął się w swoim referacie zatytułowanym *Rola Grupy Wyszehradzkiej w Unii Europejskiej*, dr hab. Tomasz Kubin, prof. UŚ, z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Profesor postawił tezę, że państwa Europy Środkowej i Wschodniej obecnie poszukują swojego miejsca na kontynencie. Starają się przy tym wypracować wspólną pozycję wobec wyzwań i dylematów UE oraz pomóc w ich rozwikłaniu (np. rozszerzenie UE, migracja, neutralność klimatyczna). Decydujące miejsce w dyskusji poświęcił roli i pozycji Polski w Grupie Wyszehradzkiej, która pretenduje do roli lidera w tym ugrupowaniu.

Z kolei, dr Marta Pachocka ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, skupiła się nad istotnym i aktualnym wyzwaniem stojącym przed UE, którym jest *Polityka UE w obszarze migracji, azylu i kontroli granic*. Prelegentka podjęła próbę odpowiedzi na pytanie, czy UE jest w stanie skutecznie prowadzić politykę w obszarze migracji? Szczegółowo dokonała analizy i oceny odpowiedzi Unii Europejskiej na kryzys migracyjny oraz sformułowała rekomendacje priorytetów UE w odniesieniu do zarządzania migracjami w najbliższej kadencji Komisji Europejskiej w ramach Europejskiej Agendy Migracyjnej.

W wystąpieniu dotyczącym przyszłości *Unii Europejskiej po Brexicie*, dr Grzegorz Gil z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, podjął próbę analizy wpływu bezprecedensowej decyzji Brytyjczyków o opuszczeniu Unii Europejskiej na rozkład sił wewnątrz tej organizacji. Dr Gil szczegółowo omówił konsekwencje Brexitu dla nowych priorytetów Komisji Europejskiej, w tym negocjowanego budżetu UE, polityki klimatycznej, bezpieczeństwa i obrony, polityki migracyjnej, rozszerzenia i polityki wschodniej UE. Z precyzją sformułował perspektywy pozycjonowania Polski w Unii Europejskiej po Brexicie.

Spotkanie zwieńczyła dyskusja, w której odniesiono się do poruszanych zagadnień. Konferencja stała się istotną inicjatywą, przyczyniającą się do lepszego zrozumienia bieżących wyzwań stojących przed Unią Europejską, ale przede wszystkim nowych kierunków jej działania.

*Beata Piskorska*¹

¹ Dr hab. Beata PISKORSKA, Instytut Nauk o Polityce i Administracji, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, e-mail: bpiskorska@kul.pl